

Sammanfattning från regionstyrelsen den 12 november 2024

Ärenden och tillhörande handlingar

På sidan publiceras sedan protokollet från mötet. I protokollet står också vilken hållning de politiska partierna haft i de olika ärendena, yrkanden, yttranden och reservationer.

[Protokoll och handlingar](#)

Uppföljning av införandet av framtidens vårdinformationsstöd, september 2024

- Resursläget är fortsatt generellt bra inom programmet. Under perioden har projekten arbetat med aktiviteter och leveranser enligt plan. Leverantören Cambio har bekräftat leveranstidplanen av miljöer och konfiguration.
- Under hösten när programmet går in i en intensiv fas är verksamhetens deltagande och engagemang en viktig framgångsfaktor.
- Det är fortsatt risk för leveransförseningar från Cambio och förseningar av Sussagemensamt arbete.
- Det är viktigt att göra nödvändiga förberedelser i verksamheten enligt plan kopplat till checklistan för införande, om inte så kommer det att påverka möjligheten till en kontrollerad driftstart med minimerat produktionsbortfall.
- Enligt den senast prognosrevideringen överskrider FVIS-programmet budgeten över programperioden (2020–2025) med 89 miljoner kronor, vilket är en minskning med ca 3 miljoner kronor mot den tidigare revideringen som gjordes i april 2024.

Regionstyrelsen har beslutat att notera informationen till protokollet.

Finansrapport per augusti 2024

En likviditets-, portfölj- och skuldsammanställning för Region Västerbotten har upprättats för perioden 2005-08-31 – 2024-08-31.

Den totala portföljen utvecklades -0,5 % vilket är -0,0 % mot jämförelseindex som utvecklades -0,5 % under månaden.

Aktieportföljen utvecklades -1,1 % under månaden, vilket är -0,3 % mot index, som gick -0,7 %.

Ränteportföljen utvecklades +0,6 %, vilket är +0,3 % mot index som gick +0,3 %.

Alternativportföljen har för närvarande inga innehav. Portföljen ligger något överviktad mot utländska aktier.

Likvida medel uppgick till 260 miljoner kronor till 3,7 % ränta.

Inga förändringar har skett i låneportföljen i augusti. Totala lån uppgick till 2 220 miljoner kronor med en genomsnittsränta på 2,7 %.

Regionstyrelsen har beslutat att godkänna finansrapport per augusti 2024.

Finansrapport per september 2024

En likviditet-, portfölj- och skuldsammanställning för Region Västerbotten har upprättats för perioden 2005-08-31 – 2024-09-30.

Totala pensionsmedelsportföljen utvecklades +1,4 % vilket är + 0,4 % mot jämförelseindex som utvecklades +1,0 % under månaden. Marknadsvärde per september uppgick till 6 242 miljoner kronor.

Aktieportföljen utvecklades +1,8 % under månaden, vilket är +0,5 % mot index, som gick +1,3 %.

Ränteportföljen utvecklades +0,7 %, vilket är +0,3 % mot index som gick +0,4 %.

Alternativportföljen har för närvarande inga innehav. Portföljen ligger något överviktad mot utländska aktier.

Likvida medel uppgick till 105 miljoner kronor till 3,6 % ränta. Inga förändringar har skett i låneportföljen i september. Totala lån uppgick till 2 220 miljoner kronor med en genomsnittsränta på 2,7 %.

Regionstyrelsen har beslutat att godkänna finansrapport per september 2024.

Ersättningskompensation 2025 inom Hälsoval primärvård för införande av Cosmic

Regionstyrelsen beslutade att återremittera ärendet.

Pandemiplan för influensa eller annan luftburen pandemi Region Västerbotten

Regionstyrelsen har beslutat att fastställa pandemiplan för influensa eller annan luftburen pandemi Region Västerbotten.

Planen har reviderats och avsnitt om lagar har tillkommit. Dessutom har lärdomar från covid-19 pandemin medfört förtydliganden i flera avsnitt. Det gäller bland annat bland annat gällande PHEIC (internationellt akut hot mot människors hälsa), smittspårning, provtagning och vaccination.

Planen riktar sig till alla medarbetare inom Region Västerbotten, oavsett nämnd eller verksamhetsområde, samt privata vårdgivare som arbetar på uppdrag av regionen. Samtliga är en del av regionens beredskapsorganisation. I begreppet primärvård innefattas såväl regiondriven primärvård som primärvård driven av privata aktörer.

Motion om barns rätt till en god synutveckling

Betty-Ann Nilsson (KD) föreslår i en motion till regionfullmäktige att nuvarande bidragssystem för glasögon och kontaktlinser ses över, att barn upp till 8 år erhåller kostnadsfria glas och barnkonventionen efterlevs.

Av motionssvaret framgår att den politiska majoriteten är positiva till motivet med motionen, men att man inte ser möjlighet att införa ett ändrat glasögonbidrag under rådande ekonomiska förutsättningar. Ett ändrat glasögonbidrag bör också innebära framtagande av ett nytt nationellt regelverk runt detta.

Regionstyrelsen föreslår att regionfullmäktige beslutar att avslå motionen.

Motion om bestämd andel klinisk tjänstgöring för nya chefskap i regionen

Nicklas Sandström (M), Ewa-May Karlsson (C), Hans-Inge Smetana (KD) och Maria Lundqvist Brömster (L) föreslår i en motion till regionfullmäktige att ge i uppdrag till regionstyrelsen samt hälso- och sjukvårdsnämnden, att alla nya administrativa tjänster som tillsätts med sjukvårdsutbildad personal skall innehålla en bestämd andel klinisk tjänstgöring.

I motionssvaret står bland annat att det kan finnas chefstjänster och situationer där det är både lämpligt och motiverat att man som chef deltar i kliniskt arbete, detta kan ske både regelbundet och under kortare perioder. Men att besluta om ett krav på klinisk tjänstgöring i chefsuppdraget skulle kunna försämra chefsers möjlighet att vara chef. Detta är en fråga som skall utifrån kunskap om verksamheten och inte genom ett skalkrav.

Regionstyrelsen föreslår att regionfullmäktige beslutar att motionen anses besvarad.

Motion om att utreda behovet av en barnberedskapslinje i Lycksele

Ewa-May Karlsson (C) föreslår i en motion till regionfullmäktige att man bör utreda införandet av en barnläkarberedskapslinje vid Lycksele sjukhus och att utredningen genomförs och redovisas under 2024.

I svaret till motionen står att för individer under 18 år är ett flertal specialiteter och basenheter delaktiga i att säkerställa akuta vårdinsatser. Barn och ungdomar i behov av barnkirurgisk akutvård behöver handläggas av kirurgisk specialist, vid till exempel ortopediska och barnpsykiatriska akutillstånd krävs specialistkompetens inom dessa områden.

Det finns en mångårig välfungerande rutin för handläggning av akuta besök i södra Lappland. Vårdinsatserna sker med god medicinsk kvalitet och hög patientsäkerhet inom de olika specialiteternas kompetensområden. Det finns rutiner för kontakter med de berörda basenheternas jourlinjer i Umeå.

Barn- och ungdomscentrum Västerbotten (BUC) har kompetens att handlägga den specialiserade pediatrika akutvården, som utgör endast en del av barn- och ungdomspopulationens totala akutvårdsbehov.

Specifikt gällande barn- och ungdomsmedicin är BUC:s bakjourslinjer tillgängliga på samma sätt som vid akutbesök vid kusten. Särskild anpassning till södra Lapplands behov finns i form av väletablerade digitala lösningar.

Begränsade volymer av pediatrika akutvårdsbesök och lågt antal vårdkrävande nyfödda skulle göra en särskild barnmedicinsk beredskapslinje mycket kostsam per besökstillfälle. Patientvolymerna skulle inte heller medge långsiktigt upprätthållande av god kompetens eller tillfredsställande arbetsuppgifter/-miljö för det antal barnläkare en beredskapslinje skulle kräva.

Sammanfattningsvis kan det konstateras att den akuta vården för åldersgrupperna 0–18 år är likvärdig och god ur kvalitets- och tillgänglighetsperspektiv. Skillnader uppstår vid sjukdomar som kräver slutenvård eller specialistkompetens på universitetssjukhusnivå, då transport till kusten blir nödvändig.

Regionstyrelsen föreslår att regionfullmäktige beslutar att avslå motionen.

Uppdatering av finanspolicy

Finanspolicyen anger ramar för finansverksamheten, det vill säga hur finansiella tillgångar och skulder ska förvaltas. Finanspolicyen ses löpande över och uppdateras med hänsyn till aktuella förhållanden inom regionen samt till utvecklingen på de finansiella marknaderna. Region Västerbottens nuvarande finanspolicy antogs av regionfullmäktige i april 2022.

Här är de väsentliga förändringarna i senaste uppdateringen:

- Begränsning att anlita rådgivare som också är leverantör av finansiella produkter som regionen köper är borttaget då det begränsar möjligheten att använda så kallad diskretionär förvaltning.
- Tydliggörande av hantering och begränsningar avseende kreditrisk.
- Tydliggörande och tillägg gällande hållbar förvaltning. Exempelvis har kommersiell spelverksamhet (hasardspel) lagts till exkluderade bolag samt gränsen för vad som klassificeras som ett fossilt bolag sänkts från 50 procent till 5 procent av omsättningen.
- Ändrad tillgångallokering i pensionsmedelsportföljen. Ny normalportfölj: 60 procent aktier och 40 procent räntebärande värdepapper. Pensionsmedelsförvaltningens långsiktiga mål bedöms fortsatt kunna nås med denna allokering.
- Sänkt avkastningsmål i pensionsmedelsförvaltningen från 4 procent reall till 3,5 procent reall vilket bedöms rimligt utifrån ny normalportfölj.

Planeringsförutsättningar för kollektivtrafiken 2026–2028

Regionstyrelsen har beslutat att återremittera ärendet.

Justering av kollektivtrafiktaxan från och med 2025-01-01

Regionstyrelsen föreslår att regionfullmäktige beslutar:

Regiontrafiktaxan höjs med 3,5 % från och med 2025-01-01.

Norrlandsresans taxa höjs med 3,5 % från och med 2025-01-01, förutsatt att likalydande beslut fattas av övriga tre län inom Norrlandsresesamarbete.

Taxan för flygtransfersträckorna höjs från och med 2025-01-01, till 250 kr för vuxenbiljett, 125 kr för ungdomsbiljett 7–19 år samt familjebiljett till 500 kr, samt att införa familjebiljett även för flygtransfern till/från Sorsele.

Bakgrund:

Den simuleringsmodell som Länstrafiken använder indikerar att taxehöjningen av regiontrafiktaxan inte bör generera någon större påverkan på resandet.

Norrlandsresan är en gemensam taxa mellan de fyra norrlandslänen för att möjliggöra resor över länsgränserna. Det är önskvärt att förändringar av norrlandsresans taxa och taxan för regiontrafiken inom Västerbotten följs åt. Om övriga län inte fattar likalydande beslut så sker ej någon justering av Norrlandsresans taxa.

Samverkansavtal finns mellan Regionala kollektivtrafikmyndigheten och Trafikverket om flygtransfer mellan tre kommuncentra och närmaste flygplats med syfte att skapa bättre tillgänglighet för dessa orter. Flygtransfer finns mellan Dorotea och Vilhelmina flygplats, Åsele och Vilhelmina flygplats samt mellan Sorsele och Arvidsjaur flygplats. Taxan för flygtransfern har inte justerats på flera år.

Tandvårdstaxa 2025

Taxorna för allmäntandvård och specialisttandvård föreslås under 2025 kvarstå enligt 2024 års taxor då prognosen för LPIK* inte innebär någon uppräknings under 2025.

Helgjourtaxan föreslås kvarstå enligt tidigare beslut.

Taxorna för lokala åtgärder, vilka inte ingår i det statliga tandvårdsstödet, föreslås även de kvarstå enligt 2024 års taxor, med ett tillägg av ett par nya åtgärder 2025.

Den interna taxa som reglerar åtaganden mellan regioner föreslås kvarstå enligt 2024 års taxa.

Beslut om ersättning för munhälsobedömning vid uppsökande verksamhet och utbildning av omsorgspersonal beslutas av regionstyrelsen.

Regionstyrelsens beslut:

- Regionstyrelsen föreslår att regionfullmäktige beslutar att fastställa ny tandvårdstaxa för perioden 15 januari 2025 till och med 14 januari 2026 enligt upprättat förslag.

- Upprättat förslag till tandvårdstaxa fastställs att gälla för Folk tandvården Västerbotten under tiden 15 januari 2025 till och med 14 januari 2026.
- Den interna taxan som reglerar åtaganden mellan regioner fastställs att gälla enligt upprättat förslag från 15 januari 2025 till och med 14 januari 2026.
- Efter 2025 års fastställande av tandvårdstaxan sker en årlig indexuppräknings av tandvårdstaxan med LPIK

**Prisindex med kvalitetsjusterade löner för regioner, LPIK*

Översyn av taxor och avgifter inom Region Västerbotten

Regionfullmäktige beslutar om belopp och regler för patientavgifter inom sjukvård och för avgifter avseende hälsovård inklusive intyg.

I hälso- och sjukvårdslagen regleras det högkostnadsskydd som anger det högsta avgiftstak som regionerna årligen får ta ut av en person för de sammanlagda patientavgifterna för hälso- och sjukvård och viss tandvård, samt den högsta avgift som får tas ut per vård dygn. Högkostnadsskyddet är för närvarande 1400 kronor och vårdavgiften per vård dygn 130 kronor. Utöver detta finns i Region Västerbotten ett maxkostnadstak (om högst 1 200 kronor per 30-dagarsperiod).

Inför 2024 sågs några av regionens avgifter över. Man höjde den så kallade enhetstaxan från 200 kr till 300 kr samt även avgiften för uteblivna besök. I samband med detta höjdes även avgiften för digitala besök från 100 kr till 200 kr.

Utöver detta har inga större förändringar gjorts i regelverket, och i takt med kostnadsökningar samt att regionen idag erbjuder mer diversifierade vårdtjänster, är bedömningen att det funnits behov av en översyn på området.

Hälso- och sjukvårdsnämnden beslutade i december 2023 om att ge förvaltningschefen i uppdrag att genomföra en översyn av regionens taxor och avgifter inför 2025, vilken har gjorts av tjänstepersoner från ekonomistaben, hälso- och sjukvårdsförvaltningens stab, beställarenheten samt kanslienheten, tillsammans med berörda verksamheter.

I översynen av regionens avgifter och taxor har faktorer och frågor som exempelvis enkelhet kring avgiftsnivåer för medborgare och verksamhet, administrationskostnad kontra intäktsökning, kostnadsökningar inom området (inflation), omvärldsbevakning (avgifter i övriga regioner) samt hur avgifters påverkan på ersättningsmodellen för Hälsoval primärvård beaktats.

Regionstyrelsen föreslår att regionfullmäktige beslutar att anta följande:

1. Avgift för besök på akutmottagning, primärvårdsjouren och sjukstugorna efter kontorstid skall vara normal patientavgift på 300 kronor.
2. Vård och behandling som sker i hemmet oavsett profession, mobila team och ambulansen – tydliggörande att avgift på 300 kronor tas ut (enligt tidigare beslut).
3. Det regionala maxkostnadstaket för ineliggande patienter ändras så att avgift ej tas ut efter sammanlagd vistelse på mer än 15 dagar per 30-dagarsperiod.
4. Personer som tvångsvårdas inte skall erlägga avgift för ineliggande vård.

5. Avgift för uteblivet/sent avbokade besök Avgiften höjs till 500 kronor + 50 kronor administrativ avgift. Vid planerade operationer höjs avgiften till 1000 kronor + administrativ avgift 50 kronor.

6. Kostnad vid skyndsam receptförnyelse (på patientens begäran)

Huvudprincipen om avgiftsfri receptförnyelse kvarstår. Vid fysisk eller digitalt besök gäller ordinarie patientavgift på 300 kronor respektive 200 kronor. Den särskilda avgift som finns idag, för skyndsam receptförnyelse, tas bort.

7. Avgift vid intyg-, beskrivningar samt avgifter justeras enligt förslag 1–5.

De nya avgifterna gäller från och med den 1 januari 2025.

Regionstyrelsen ger också i uppdrag till regiondirektören att initiera ett arbete för att underlätta för patienter att avboka sitt besök och att den informationen tydliggörs.

Kommentar till ärendet:

I utredningen om förslag till taxor och avgifter 2025, som tidigare har behandlats av hälso- och sjukvårdsnämnden vid sitt sammanträde den 25 september, fanns förslaget att avgifter vid besök på akutmottagningen/primärvårdsjouren skulle höjas till 500 kr. Dessutom en höjning till 500 kr vid besök på sjukstugor utanför ordinarie öppettider.

Vid regionstyrelsens arbetsutskott den 22 oktober yrkade majoriteten (S+V+MP) på ändringar och att dessa avgifter i stället skulle ligga kvar på samma nivå som idag, det vill säga 300 kronor.

Övriga ändringar jämfört med ursprungsförslagen var:

- Att det regionala maxkostnadstaket för ineliggande patienter ändras så att avgift ej tas ut efter sammanlagd vistelse på mer än 15 dagar per 30-dagarsperiod.
- Att personer som tvångsvårdas inte skall erlägga avgift för ineliggande vård.
- Att ge ett uppdrag till Regiondirektör initiera ett arbete för att underlätta för patienter att avboka sitt besök och att den informationen tydliggörs.

Dessa ändringar blev också regionstyrelsens beslut vid dagens sammanträde och som man nu förordar till regionfullmäktige att besluta om.

Mer information om beredningen finns att läsa i handlingarna till ärende 27.

Regionplan 2025

Regionplanen anger Region Västerbottens inriktning och utveckling för 2025 och de närmaste åren. Det är regionfullmäktige som beslutar om regionplanen och utgår från politiska prioriteringar, statliga uppdrag, befolkningens behov, förutsättningar som råder i länet och landet samt lagar och förordningar. Utifrån regionplanen konkretiserar och omsätter nämnder regionmål och riktade uppdrag i sina egna planer.

Regionfullmäktige har sju regionmål som riktas till de olika nämnderna och som ska styra för att uppnå Region Västerbottens vision och två huvuduppdrag. Inom varje mål anger fullmäktige prioriterade förflyttningar för perioden 2024–2027.

I regionplanen finns även finansiella mål och riktade uppdrag till nämnder och beredningar.

Det kraftigt försämrade ekonomiska läget gjorde att regionen både 2023 och 2024 budgeterade negativa resultat. För 2025 ser de ekonomiska förutsättningarna bättre ut. Inflationen är låg samtidigt som skatteunderlaget förbättras och pensionskostnaderna minskar till mer normala nivåer. Trots detta finns fortsatta utmaningar med budgetunderskott, produktivitet och låg tillgänglighet.

Utmaningarna förstärks av ökade vårdbehov, kompetensbrist och stora investeringsbehov. Regionen har även negativa balanskravsresultat från 2023 och 2024 som enligt lag ska återställas med motsvarande positiva resultat inom tre år.

De negativa balanskravsresultat som ska återställas tillsammans med stora investeringsbehov, kräver betydligt starkare ekonomiska resultat kommande år. Arbetet med att anpassa verksamheten till de ekonomiska förutsättningarna behöver fortsätta. Budget för 2025 och plan för 2026–2028 bygger på att tillräckliga effekter uppnås av detta arbete.

Regionstyrelsen föreslår att regionfullmäktige beslutar att fastställa förslag till regionplan 2025 samt förslag till grundbudget 2025.

Det budgeterade resultatet för 2025 uppgår till 218 miljoner kronor.

Skattesatsen för 2025 fastställs till 11:35 kronor per skattekrona.

Läs förslag till regionplan samt tillhörande bilagor i handlingarna till ärende 28:

<https://meetingsplus.vll.se/committees/regionstyrelsen/mote-2024-11-12>

Åtgärdsplan 2024–2027 med anledning av negativa balanskravsresultat

Region Västerbotten är i en utmanande ekonomisk situation på grund av bland annat inflationens påverkan, men även på att regionen har stora investeringsbehov som behöver finansieras. Regionen har även negativa balanskravsresultat som enligt lag ska återställas.

För att klara finansieringen av de investeringar som regionen planerar samt att återställa det negativa balanskravsresultaten, krävs starkare ekonomiska resultat kommande år.

Bedömningen är att det krävs resultatförbättrande åtgärder på omkring 450 miljoner kronor. Med detta skulle regionen klara av att både finansiera investeringsplanen och att återställa negativa balanskravsresultat från 2023 och 2024. En förutsättning för att nå budgeterade resultat är att tillräckliga effekter uppnås av planerade åtgärder.

Regionen behöver snabbt förbättra det ekonomiska resultatet för att nå budgeterade resultat kommande år. Samtidigt är det viktigt med åtgärder som är hållbara även på längre sikt. Förflyttningar i de prioriterade fokusområden som

beskrivs i region- och nämndplaner kommer att skapa bättre förutsättningar för ekonomi, tillgänglighet och kompetensförsörjning på både kort och lång sikt.

Uppföljning av planerna sker via ordinarie linje och politiska styrningen.

Åtgärder

- Ta fram konsekvensunderlag och förslag på åtgärder för att minska personalkostnaden motsvarande 250 miljoner kronor. Riktas till alla nämnder
- Minska hyrberoendet. Riktas till hälso- och sjukvårdsnämnden och regionstyrelsen.
- Identifiera och initiera ett fokusarbete för att förbättra tillgängligheten vid valda enheter. Riktas till hälso- och sjukvårdsnämnden och regionstyrelsen.
- Utifrån kloka kliniska val och dess struktur genomföra prioriteringar för minskad vårdkonsumtion. Riktas till hälso- och sjukvårdsnämnden
- Stärk regionens ledning och styrning genom identifierade delaktiviteter 2025. Riktas till hälso- och sjukvårdsnämnden, regionstyrelse, regional utvecklingsförvaltning samt Folkhögskolestyrelsen.
- Genomför prioriterade åtgärder som syftar till att stärka omställningen till nära vård. Riktas till hälso- och sjukvårdsnämnden och regionstyrelsen.
- Minska kostnader för tjänsteresor i Region Västerbotten med 15 procent i jämförelse med 2023

Regionstyrelsen föreslår att regionfullmäktige beslutar att anta åtgärdsplan 2024–2027 med anledning av negativa balanskravsresultat.

Befarat underskott och åtgärder för regionala utvecklingsnämnden 2024

Vid ingången av verksamhetsåret 2024 hade regionala utvecklingsnämnden ett utgångsläge där det krävdes åtgärder motsvarande 36 miljoner kronor för att nå en budget i balans. Underskottet fanns i det budgeterade driftanslaget inför 2024 för de båda kollektivtrafikbolagen Norrtåg AB och Länstrafiken i Västerbotten AB.

I en skrivelse från regionala utvecklingsnämnden till regionfullmäktige, framgår att den aktuella prognosen för regionala utvecklingsnämnden tyder på ett resultat vid årets slut som är i nivå med budget. Det förbättrade resultatet består dels av ökade intäkter (ökat resande), dels av gynnsamma effekter av olika index främst relaterade till lägre drivmedelskostnader.

Nämnden förväntar en fortsatt positiv resultatutveckling under återstoden av året, till delar bestående av så kallade engångseffekter. Engångseffekterna är dock avgränsade till verksamhetsåret 2024, vilket nämnden anser bör tas i beaktande inför det kommande budgetåret, för att undvika prognosticerade underskott redan innan året påbörjats.

Nämnden beskriver vidare det arbete som pågår för att nå en långsiktigt hållbar ekonomi.

Regionstyrelsen föreslår att regionfullmäktige beslutar:

- Fullmäktige konstaterar att Regionala utvecklingsnämndens prognos förbättrats för 2024 och att nämnden inte längre väntas redovisa ett underskott mot budget.
- Givet den ekonomiska situationen uppdrar regionfullmäktige till regionala utvecklingsnämnden att fortsätta sitt arbete med kostnadsreducerande åtgärder för att under 2025 nå en budget i balans.

Övriga ärenden som behandlades på sammanträdet, för mer information se protokoll och handlingar

10. Remiss SOU 2024:43 Staten och kommunsektorn – samverkan, självstyrelse, styrning

16. Norra sjukvårdsregionförbundets delårsrapport per augusti 2024

17. Delårsrapport 2024, Kommunalförbundet Skandionkliniken

18. Delårsrapport 2 2024 för kommunalförbundet Svensk Luftambulans

19. Verksamhetsplan och budget 2025 för Svensk Luftambulans

20. Uppräkning av medlemsbidraget för kommunalförbundet Svensk Luftambulans 2025

21. Bolagsordning, samverkansavtal, ägaranvisning och ägaranslag 2025 för Almi Nord AB

22. Revidering av bolagsordning och aktieägaravtal för Science Park i Umeå AB

23. Översyn av arvoden inom kommunalförbundet Svenskt Ambulansflyg